

Vodný Žurnál

Štvrťročník

2. ročník 4/2010

Aktuality

strana **7**

Mikuláš vo VVS, a.s.

Aktuality

strana **7**

**Nulové odbery
- rozhovor
s Ing. Anitou
Gašparíkovou**

O ľuďoch

strana **15**

**Vodárenstvo ide
neustále dopredu,
nemožno stáť
na jednom mieste**

4

5

6

7

8

3 Aktuality

- Príhovor generálneho riaditeľa
- Rekonštrukcia, akú si nepamätám...
- Rožňavskí vodári objavili praveké nálezisko
- Ing. Rudolf Kočiško: Boj so žrútni elektrickej energie je nevyhnutný
- Nulové odbery: rozhovor s Ing. Anitou Gašparíkovou
- Pilotný projekt v Rožňave
- Mikuláš vo VVS, a.s.
- Vianočný koncert Šikulkov
- Všetko čo robíme, je v záujme obyvateľov a ich zdravia

11 Téma

- Čistá krádež na druhú...

14 O ľuďoch

- Vodárenstvo ide neustále dopredu, nemožno stáť na jednom mieste
- Pred povodňami by sa dalo chrániť, chýbajú však peniaze

14

16

Vodný žurnál – časopis Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, 040 01. www.vvs-as.sk, www.vodarne.eu.

Vydavateľ: Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01. **Šéfredaktor:** Mgr. Martina Hidveghyová, **e-mail:** hidveghyova@penelopa.sk, **Zástupca šéfredaktora:** Mgr. Adriana Marušinová **e-mail:** marusinova@penelopa.sk, **Zodpovedný redaktor:** PhDr. Peter Furmaník, **Redaktori:** Mgr. Lucia Kapitančíková, Helena Sviatková, Helena Sičáková, Ing. Jana Petraková, Henrieta Krištofová, Jana Pavliková, Mgr. Ivana Adamečková, Bc. Eva Harakalová, Gabriela Ďurková, Alena Pangráčová-Piterová. **Sídlo redakcie, príjem inzercie:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01, **tel./fax:** +42155 677 00 76. **Grafika a sadzba:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., **Tlač:** Rotaprint Košice. Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textu, grafiky a fotografií vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom redakcie. Nepredajné.

Príhovor generálneho riaditeľa

Milé kolegyně, kolegovia,

koniec jedného roka a nástup nového je akosi prirodzené obdobím určeným na zamyslenie.

Je to čas, v ktorom bilancujeme, ale i tvoríme nové plány. Pre Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť, a.s. bol rok 2010 obdobím stabilizácie vo všetkých oblastiach: strategickej, obchodnej i sociálnej. Verím, že aj napriek nepriaznivej situácii na trhu, ťažkej regulácii i zložitým ekonomicko-politickým podmienkam, bude hospodárenie spoločnosti uzavreté v pozitívnych číslach.

VVS, a.s. sa v roku 2010 ubránila potrebám hromadného prepúšťania a zatiaľ ani neuvažuje o zásadných zmenách v personálnej rovine. Som rád, že aj zamestnanci VVS, a.s. už vnímajú fakt, že od nich spoločnosť vyžaduje nielen pracovnú disciplínu a realizáciu náplne práce, ale i aktívnu individuálnu účasť na celkovom prograse vodárenskej spoločnosti.

Mnohí pracovníci si určite už vydýchli, pretože tzv. upgrade softvéru a jeho postupná aplikácia je uzavretá a všetky systémy môžu pracovať v stopercentnom nasadení. Určite Vašej pozornosti neušli ani pozitívne zmeny vo vozovom parku spoločnosti, ktorý doplnili nové sacokanalizačné vozidlá, bagre, terénne a ďalšie vozidlá, čím sa zvýšila jeho celková úroveň.

Spoločnosť myslela na svojich pracovníkov po celý rok, poskytla im ďalšie školenia na posilnenie komunikačných i riadiacich schopností a zároveň v oblasti ich relaxu pribudla nová rekonštrukcia rekreačného zariadenia na Šírave, ale i dokončenie altánku v zariadení v Tatrách. Nezabudlo sa v roku 2010 ani na deti zamestnancov VVS, a.s., pre ktoré sme pripravili mikulášske predstavenia i balíčky.

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. sa za rok 2010 môže pochváliť ďalšími diaľkovými prenosmi na dispečing, je nastavená na postupnú automatizáciu zariadení s prenosom na centrálny dispečing. S hrdosťou môžem povedať, že sme ukončili také veľké projekty, realizované v spolupráci s EÚ, aké boli v Prešove i vo Vranove.

VVS, a.s. sa v rámci Asociácie vodárenských spoločností podieľala na mediálnej kampani, ktorej záujmom bolo odkomunikovať vodu z vodovodu ako nápoj, podieľala sa na vzniku projektu určenému deťom a ich budúcnosti: Zelené mesto.

Nerád by som skončil svoj príhovor len vymenúvaním výsledkov za rok 2010. Samozrejme, že na rok 2011 je pripravená stratégia i plány, ktoré budeme spoločne krok za krokom realizovať.

Čaká nás spustenie viacerých prevádzok v automatizovanom systéme, niekoľko významných EÚ projektov i riešenie nadstavby softvéru MIS (Manažérsky informačný systém), ktoré umožní lepšie strategické plánovanie.

V pláne je začatie diaľkového prenosu meraní všetkých významných odberateľov s online pripojením, intenzívne využívanie energií z obnoviteľných zdrojov výstavbou kogeneračných jednotiek, elektrických turbín a tepelných čerpadel, ďalej spustenie malej vodnej elektrárne v obci Gregorovce v spolupráci s VSE. Počíta sa tiež s rekonštrukciou ČOV v Strážskom, a to z vlastných zdrojov, chystá sa

obnova starých vodárenských zariadení, v závode Košice dokončenie prevádzkovej budovy, v ktorej budú sústredené všetky hospodárske strediská. V príprave je i akreditácia laboratórií pitných vôd v Michalovciach, nezabudne sa ani na školenia zamestnancov a marketingovú činnosť vrátane komunikácie s verejnosťou. Na záver spomeniem ešte nemenej náročný plán získania všetkých druhov certifikátov ISO pre činnosť VVS, a.s...

Predtým, než sa spoločne dostaneme do víru realizácie nových plánov, mi dovoľte úprimne Vám všetkým zaželať romanticky krásne Vianoce plné zdravia, pohody a zasluženého relaxu a naozaj šťastný a úspešný nový rok.

Ing. Stanislav Hreha
generálny riaditeľ
a predseda predstavenstva
VVS, a.s.

Rekonštrukcia, akú si nepamätám...

V pláne malých investícií pre rok 2010 závod projekčne pripravil a vlastnými stavebnými kapacitami zrealizoval rekonštrukciu výtlačného potrubia z ÚV Boťany do VDJ Kráľovský Chlmec. Cieľ bol jasný – staré oceľové potrubie \varnothing 500 nahradiť novým zvarným polyetylénovým \varnothing 450 v dĺžke takmer 500 m.

Proti však bola príroda:

- májové dažde a záplavy nechali pod vodou takmer polovicu územia na Medzibodroží

- vysoká hladina spodnej vody

- bažiny, ktorými vedie trasa vodovodu a ktoré sú za normálneho leta suché, zostali vodnaté

Pre splnenie cieľa bolo potrebné vymyslieť nový postup :

- vybudovať prístupovú cestu pre kopacie mechanizmy

- prehradiť mŕtve ramená

- odčerpať vodu vysokovýkonným čerpadlom

Nestabilné počasie a podmienky na stavenisku nútili k operatívne riešeniu problémov a urýchleniu postupu prác. Práce sme začali koncom augusta so snahou ukončiť stavbu v čo najkratšom čase. Trvalejší dážď znehodnocoval naše pracovné výsledky a vracal nás

takpovediac späť. Po úspešnej tlakovej skúške v prvom novembrovom týždni prišli na rad prepoje v armatúrnych šachtách.

Počasia akoby nám chcelo znova ukázať svoju silu. Spustil sa vytrvalý dážď, ktorý zneprijemňoval zvarovanie a montáž armatúr. Hodinu po polnoci 10. septembra sa dielo podarilo a zásobovanie už prebieha po novom potrubí. Bolo to doslova „o päť minút dvanásť“, pretože v 4000m3 vodojeme bola hladina vody 49 cm. Len vodár si vie predstaviť, čo znamená prázdny vodojem a paniku, ktorá by nastala v spotrebisku.

Chcem poďakovať všetkým pracovníkom, ktorí zabezpečovali rekonštrukciu potrubia a som rád že dielo sa podarilo a finálny odberateľ pri otvorení vodovodného kohútika konštatoval, že tečie zdravá, nezávadná pitná voda. Naším spoločným víťazstvom je zníženie výroby vody o takmer 10 l/s.

Onedlho budem bilancovať rok 2010 zo všetkých uhlov pohľadu. Nástrahy, s ktorými sme zápasili v tomto roku za takmer tridsať rokov mojej práce v tejto organizácii si nepamätám...

Ing. Michal Leškanič, riaditeľ VVS, a.s. závod Trebišov

Foto: archív závodu Trebišov

Rožňavskí vodári objavili praveké nálezisko

V rámci rekonštrukcie vodovodného potrubia v katastri obce Silica, okres Rožňava, zamestnanci VVS, a.s. závod Rožňava našli historické nálezisko, čo potvrdil aj privolaný archeológ. Po preskúmaní náleziska, archeológ Rastislav Hreha z Archeologického ústavu SAV v Nitre, pobočky v Košiciach zistil, že ide o 3000 rokov staré praveké žiarové pohrebisko. V pohrebisku sa našli spálené zvyšky ľudských kostí a keramických nádob. Zdokumentovalo sa približne 11 hrobov, čo preukázalo, že ľudia už aj pred 3000 rokmi pochovávali kremáciou. Tento nález je unikátny tým, že žiarové pohrebiská

sa na našom území nevyskytujú často. Práce po hľadaní nálezov ešte neskončili, a to z dôvodu, že prieskum a čistenie nálezov je

veľmi dôsledné a zároveň aj pomalé, aby nedošlo k ich poškodeniu. Všetky predmety sa musia ešte podrobne preskúmať, niektoré

zrekonštruovať a možno budú umiestnené v nejakom múzeu. Práce na rekonštrukcii vodovodného potrubia mohli po konzultáciách s archeológmi pokračovať, a tak sa podarilo zamestnancom VVS, a.s. závod Rožňava ukončiť stavbu v plánovanom termíne.

Ing. Stanislav Prcúč
riaditeľ VVS, a.s. závod
Rožňava

*Foto: archív VVS, a.s.
závodu Rožňava*

Pilotný projekt v Rožňave

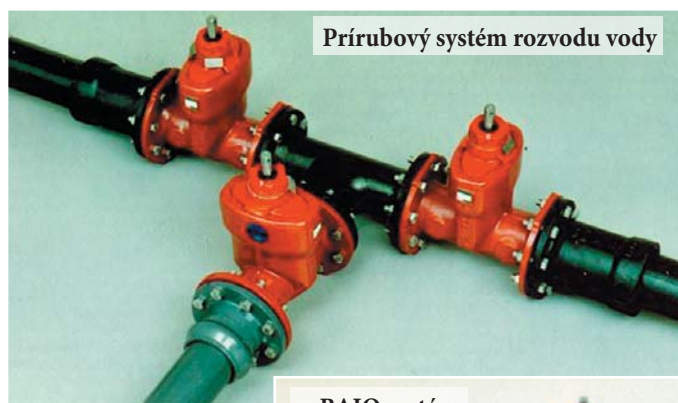
VVS, a.s. závod Rožňava bol na základe rozhodnutia investičného riaditeľa VVS, a.s. Košice – Ing. Hézselyho poverený realizáciou pilotného projektu VAG BAIO® plus SYSTEM v Dobšinej, pri rekonštrukcii vodovodného potrubia DN 150, DN 100 a PN 16, v celkovej dĺžke 1 085 m. V prvej etape roku 2010 bolo zrelizovaných 470 m s počtom prípojkov 50, v celkovej dĺžke 450 m, boli osadené 3 hydranty s BAIO systémom. Pôvodný projekt bol z klasického prírubného rozvodu vody prepracovaný na projekt s aplikáciou BAIO.

Čo je teda BAIO® plus SYSTEM?

Je to patentovaný bajonetový systém pre napájanie armatúr, tvaroviek a potrubí bez použitia prírub a šrúb pre menovité svetlosti potrubia DN 80, DN 100, DN 125, DN 150 a DN 200. Systém je univerzálny pre plastové a kovové potrubia. Menia sa iba tesniace a poistné krúžky, ktoré sa dodávajú podľa druhu potrubia. Bezšrubové spoje nemajú žiadne miesta pre koróziu. Dokonalé a bezpečné spo-

jenie jednotlivých dielov je zabezpečené proti osovému posunu a proti pootočeniu. K montáži teda nie sú potrebné žiadne príruby

a šrúby. Rýchlosť a istota spojenia BAIO® plus SYSTEM sú neprekonateľné. Zasunutím nátrubku do hrdla a jeho pootočením o 45o sa vytvorí tesný a pevný spoj.

Hlavné výhody systému BAIO:

Rýchla, jednoduchá a ľahká inštalácia - šetrí čas, kompletná ponuka sortimentu BAIO, bezprírubové spoje, žiadne miesta pre koróziu, použiteľnosť pre plastové a kovové potrubie, potrubná trasa je bez napätia od montáže, menej montážnych prvkov – menej slabých stránok, menej skladových zásob, väčšia spoľahlivosť – menšie náklady na údržbu, vôľa na každom spoji 3o v každom smere potrubia.

Porovnanie: Prírubového spoja s BAIO® plus SYSTEM

Prírubový spoj 109 dielov, BAIO systém 10 dielov

Je všeobecne známa rýchlosť, ktorou dokážu požiarnici pri zásahu rozbaľiť a pospájať hadice s armatúrami, aby boli úspešní pri likvidácii požiaru. Jednoduchosť a rýchlosť montáže si pochvaľovali aj prevádzkoví montéri, ktorí sa po prvý krát stretli so systémom BAIO v praxi. Ako uviedli montéri, montáž bezskrutkových spojov BAIO je neporovnateľne jednoduchšia ako spoje vytvárané skrutkami.

Ing. Stanislav Prcúch

riaditeľ VVS, a.s. závod Rožňava

Foto: archív VVS, a.s. závodu Rožňava

Ing. Rudolf Kočiško: Boj so žrútmí elektrickej energie je nevyhnutný

Mnohé zariadenia v prevádzke našej spoločnosti sú už morálne aj fyzicky zastaralé. „Keďže sú žrútmí elektrickej energie, rozhodli sme sa ísť cestou modernizácie a rekonštrukcie čerpacích staníc, vrátane výmeny zastaralých čerpadiel a obnovy technológií,“ zdôrazňuje výrobo-technický riaditeľ Ing. Rudolf Kočiško (na fotografii).

Spoločnosť si podľa jeho slov uvedomuje, že jedným zo spôsobov znižovania nákladov na výrobu pitnej vody a čistenie odpadových vôd je znižovanie spotreby elektrickej energie. Náklady na elektrickú energiu predstavujú totiž až 10 percent z ceny pitnej vody.

• **Pán riaditeľ, VVS, a.s. v tomto roku realizovala 1. etapu projektu Rekonštrukcia čerpacej stanice (ČS) Hanušovce, ktorá je najväčšou čerpacou stanicou v rámci spoločnosti.**

- Pre lepšie pochopenie pripomeniem, že ČS Hanušovce bola uvedená do prevádzky v roku 1987 a patrí do vodárenského systému Starina - Košice s celkovou dĺžkou hlavného potrubia vyše 130 km k najvzdialenejšiemu spotrebiteľskému - ku Košiciam. Zámerom terajšieho projektu bolo prebudovanie čerpacej stanice z klasickej na zrychlňovaciu čerpaciu stanicu, aby aj pri rovnakom výkone čerpadiel bolo možné dosiahnuť podstatne menšiu spotrebu elektrickej energie.

• **To však určite nie je jediný dôvod.**

- Ďalším podstatným činiteľom pri úspore elektrickej energie je skutočnosť, že technický pokrok a nové technológie vo výrobe zvýšili účinnosť nových čerpadiel. Kým pri starých čerpadlách bola účinnosť cca 51 percent, novoinštalované čerpadlá majú účinnosť až 75 percent.

• **Dôležitý je ale výsledný efekt.**

- Celkové náklady na elektrickú energiu pri starom čerpadle predstavovali mesačne 50.563 eur, pri novom čerpadle sa znížili na 38.336 eur, čo je ročná úspora 146.724 eur. Pri investičných nákladoch na realizáciu rekonštrukcie v celkovej výške 538.800 eur rátame s návratnosťou akcie v časovom horizonte 3,67 roka pri sú-

časných cenách elektrickej energie.

• **Hovoríme o súčasných cenách...**

- Ak ale počítame, že ceny energií každoročne stúpnu, doba návratnosti sa ešte skráti.

• **V tejto, ale zrejme i pri ďalších rekonštrukciách nejde len o výmenu samotného čerpadla.**

- Ide aj o ďalšie zariadenia a technológie, keďže nové čerpadlá majú iné napojenie, iné sánie a iný výtlak. Vrátiť sa ešte k Hanušovciam. Tam sme už v roku 2006 za 11 miliónov Sk s predstihom urobili rekonštrukciu trafostanice - nízko aj vysokonapäťovej čas-

ti, ako aj komplexnú automatizáciu čerpacej stanice. De facto to bola predetapa terajšej rekonštrukcie.

• **Ako konkrétne bude spoločnosť v trende modernizácií pokračovať v ďalších rokoch?**

- Na rok 2011 máme pripravený obdobný projekt - Rekonštrukcia čerpacej stanice Drienovec, kde je predpokladaná ročná úspora v spotrebe elektrickej energie vo výške cca 130.570 eur.

• **Natláča sa otázka, v ktorých regiónoch je modernizácia najakútnejšia.**

- Odpoveď treba hľadať v koncepcii Energetickej optimalizácie prírodných potrubí a čerpacích staníc, v ktorej sú v každom závode prehodnotené zariadenia, ktoré sú energeticky zastaralé a treba ich vymeniť. Už som raz kdesi povedal, že východné Slovensko je geograficky také, aké je, s tým nič neurobíme. Teda každý závod má čerpacie i prečerpávacie stanice. Avšak najviac ich v rovinatých okresoch ako sú Trebišov, Michalovce, Vranov. A tam bude treba aj najviac rekonštruovať. (fur.)

Foto: archív redakcie

Nulové odbery - rozhovor s Ing. Anitou Gašparíkovou

V poslednom čase robí vedeniu vodárenskej spoločnosti vrásky na čele fenomén „nulové odbery“. Požiadali sme ekonomickú riaditeľku VVS, a.s., aby nám v jednoduchosti vysvetlila, čo to znamená.

„Nulový odber v jednoduchosti znamená, že odberateľ má uzavretú platnú zmluvu s VVS, a.s. na odber pitnej vody z verejného vodovodu, ale vodu neodoberá, t.j. za posledné fakturačné obdobie mu bola vystavená faktúra na sumu 0 EUR.“

Áké problémy to spôsobuje vodárenskej spoločnosti konkrétne (príp. v číslach)?

„Podľa našich štatistík za obdobie posledných 12 mesiacov máme cca 16% takýchto odberateľov. Pre VVS, a.s. sú to odberatelia, na ktorých vznikajú na jednej strane náklady na

Mikuláš vo VVS, a.s.

VVS, a.s. tradične v rámci predvianočného obdobia smeruje svoje aktivity aj do vnútra spoločnosti, nezabúda ani na svojich zamestnancov a ich deti. Bonusom k ich finančnému ohodnoteniu je aj ocenenie v podobe vianočných darčiekov pre každého zamestnanca spoločnosti. Medzi deti aj tento rok zavítal Mikuláš so sladkým prevkapiením, ešte pred tým sa však tí najmenší zabavili na skvelom Mikulášskom predstavení – muzikáli s názvom O lenivých strašidlách. Rozprávku plnú hudby a tanca spolu s očakávaným Mikulášom videli deti zamestnancov z GR Košice, závodov v Košiciach, Rožňave, Michalovciach a vo Svidníku.

(red.)

Foto: archív redakcie

odpočet, výmenu vodomera, kontrolu a udržiavanie prípojky, vystavenie a zaslanie faktúry a druhej strane im nefakturuje vodné a stočné, lebo reálne neodobrali vodu z verejného vodovodu, neodvádzali odpadové vody verejnou kanalizáciou. Náklady na takýchto odberateľov predstavujú jednoznačnú stratu pre VVS, a.s.“

Ako chce VVS, a.s. tento problém riešiť, chystá nejaké opatrenia na rok 2011?

„Tento problém už riešime, a to v prvom rade tým, že týchto odberateľov písomne vyzývame aby začali odoberať vodu, nakoľko podľa platnej legislatívy je odberateľom ten, kto odoberá vodu a nie ten, kto je napojený na verejný vodovod. V ďalšom kroku budeme pristupovať k výpovedi zmluvy a ukončeniu takýchto odberov.“

Ďakujem pekne za rozhovor.

(šéfr.)

Vianočný koncert Šikulkov

Slávnostná, a tak trochu čarovná atmosféra Vianoc nám výnimočne pripomína, že by sme mali myslieť viac aj na ostatných. Východoslovenská vodárenská spoločnosť takto každoročne orientuje svoju pozornosť aj na deti, ktoré Vianoce nemôžu tráviť v kruhu vlastnej rodiny. Výnimkou nie je ani tento rok, VVS, a.s. a Neinvestičný fond Vodárne finančne podporili aj tohtoročný „Vianočný koncert šikulkov“ pre deti z detských domovov, 15. decembra v Košiciach. Bolo to zábavné popoludnie plné hudby a tanca pod „taktovkou“ skutočných profesionálov.

V hudobno-zábavnej, interaktívnej forme sa „Šikulkom“ predstavila známa cimbalová hudba bratov Silvayovcov. Silvayovci sú na prvý pohľad klasická cimbalová hudba, no s akustickými nástrojmi sa dokážu prispôsobiť rôznym hudobným žánrom a do-

konca verne napodobniť elektronickú hudbu. Svoje umenie úspešne potvrdili aj v semifinále show Česko- Slovensko má talent a o svoj talent sa podelili aj na tejto charitatívnej akcii pre deti. Okrem toho, že sa na koncerte aktívne zúčastnili deti hrou na hudobných nástrojoch s profesionálnou hudobnou skupinou, dostali množstvo atraktívnych darčiekov. O zdokonalenie „Šikulkov“ v tanci sa postaral profesionálny tanečník spoločenských tancov, mediálne známy zo show

Let's dance, Milan Plačko.

Krajšie Vianoce vďaka pestrému programu mali deti z detských domovov Nižná Kamenica, Hurbánová, Spišská Nová Ves, Horný Bankov a deti z Diagnostického centra v Košiciach.

VVS, a.s. takto tradične podporila projekt, ktorý aspoň na chvíľu umožnil deťom z detských domovov zažiť kúzelnú atmosféru Vianoc v kruhu umelcov s krásnymi darčekom.

(red.)

Foto: archív redakcie

Ing. Róbert Hézsely: Niekedy mám pocit, že z Bratislavy je na východ predsa len trochu ďaleko.

Všetko čo robíme, je v záujme obyvateľov a ich zdravia

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., je v realizácii investičných projektov mimoriadne úspešná. Nie je to ani fráza ani reklamný slogan a už vôbec to nie je náhoda. Je to v tom, že spoločnosť neustále hľadá nové, efektívnejšie a predovšetkým ekologické technológie - robí všetko pre ochranu životného prostredia. Aj tieto slová odzneli na nedávnej tlačovej konferencii v Košiciach, na ktorej spoločnosť predstavila dva projekty financované z grantov EÚ, ktoré začala realizovať v októbri. Rakovnica - vodovod a Zemplínske Hámre - kanalizácia.

Blížšie o týchto, ale aj o ďalších projektoch a zámeroch hovoríme s investičným riaditeľom VVS, a.s., **Ing. Róbertom Hézselym (na fotografii):**

- Projekt Rakovnica sme začali pred niekoľkými rokmi stavať výlučne z vlastných zdrojov. V súčasnosti je rozostavaný - sú tam dva nedokončené vodojemy a vybudované je potrubie, ktoré k nim vedie. Počas teraz začatej druhej etapy z peňazí EÚ, štátneho rozpočtu i z nášho príspevku zrealizujeme obsyp vodojemov a ich oploenie, vybudujeme prístupové cesty, zabezpečíme technológiu i telemetrický prenos údajov na dispečing. V rámci projektu vybudujeme šesť kilometrov potrubia i 180 vodovodných prípojk.

Dnes je trend budovať vodovodné prípojky čo najbližšie k odberateľovi.

- Aj v tomto prípade budujeme prípojky až na samú hranicu pozemku, aby sme občanom Rakovníce umožnili a zjednodušili prí-

stup a nemali ďalšie náklady na napojenie sa. Chcem ešte doplniť, že v blízkej budúcnosti plánujeme projekt rozšíriť, aby sme umožnili na privod kvalitnej pitnej vody napojiť sa obyvateľom ďalších troch obcí - Rudná, Kružná a Rožňavské Bystré.

Pán riaditeľ, spomenuli ste oploenie vodojemov. Vieme, a platí to vo všeobecnosti, že vodojemy a ďalšie vodárenské ob-

jekty sú pričasto miestom, v blízkosti ktorých sa grupuje mládež, kopia sa fľaše alkoholu a cigaretových ohorkov alebo tam vyčínajú sprayeri.

- Naše objekty sú dobre zabezpečené. Do ich vnútra sa nik nepovolaný nedostane, objekty sú chránené telemetrickým prenosom signálov a každý čo i len pokus o neoprávnený vstup je hneď zaznamenaný a dispečer, ktorý dostane signál, už vie čo má robiť.

Prejdime k druhému teraz spustenému projektu.

- Ďalšou práve rozbehnutou stavbou je projekt Zemplínske Hámre - kanalizácia, v rámci ktorého bude vybudovaných cca 10 kilometrov kanalizačnej siete a osem prečerpávacích staníc, pričom splaškové vody budú odvádzané do jestvujúcej ČOV v Belej nad Cirochou. Celkovo sa vybuduje 369 kanalizačných prípojk, aby všetci obyvatelia obce Zemplínske Hámre mali možnosť napojiť sa.

Je to riešené zmluvami o budúcich zmluvách?

- Áno, všetky projekty si už teraz zabezpečujeme uzatváraním zmlúv o budúcich zmluvách. Chceme predísť situácii, že vybudujeme verejný vodovod alebo kanalizáciu a ľudia sa nebudú chcieť napojiť. Zmluvami o budúcich zmluvách chránime peniaze európskych daňových poplatníkov, peniaze nášho štátu i našej spoločnosti. Hádám ešte dôležitejší je fakt, že je to v záujme samotných občanov - aby vybudovanú kanalizáciu využívali a tým si chránili životné prostredie i svoje zdravie.

A to isté sa týka zrejme aj verejných vodovodov.

- Voda z domových studní vo viacerých regiónoch obsahuje mnohonásobne prekročené povolené hodnoty dusičnanov. Zabezpečením kvalitnej pitnej vody chránime zdravie občanov, no niektorí to nie celkom chápu...

Neznamenajú zmluvy o budúcich zmluvách pre vodárenskú spoločnosť aj určitú istotu, zábezpeku?

- Ak nemáme uzatvorené tieto zmluvy, do žiadneho projektu sa už nepúšťame. Je to presne z tých z dôvodov, ktoré som rozviedol v predchádzajúcich odpovediach.

Vo Vodnom žurnáli sme prednedávnom písali o ďalších rozostavaných stavbách.

- Je to projekt Svidník - Medzianky, prívod vody z vodárenskej nádrže Starina a tiež projekt Žbince, Dúbravka, Hatalov, Vrbnica - kanalizácia a ČOV, v rámci ktorého bude postavená čistiareň odpadových vôd v Hatalove a vyčistená voda sa výtlačnou kanalizáciou bude odvádzať do rieky Laborec.

Pri tom druhom projekte by bolo treba sa ešte raz pristaviť najmä s prihliadnutím na nízku napojenosť na Zemplíne.

- Realizáciou projektu sa zabezpečí kvalitná povrchových a podzemných vôd v oblasti, kde je len 49,8%-ná napojenosť obyvateľstva na verejnú kanalizáciu, čo je alarmujúci stav. Treba totiž zdôrazniť, že súkromné žumpy naozaj nezabezpečujú dostatočnú ochranu podzemných vôd.

A ďalšie zámery spoločnosti?

- Všetky štyri projekty, ktoré sme spo-

mínali, sú už v istom štádiu rozostavanosti. Ďalej je tu projekt Intenzifikácia ČOV Bardejov, ktorý už bol schválený a momentálne prebieha výberové konanie na dodávateľa stavby. Naším zámerom je rekonštrukcia, rozšírenie a predovšetkým modernizácia existujúcej čistiarene tak, aby sa z nej stala čistiareň európskych parametrov.

Ako skončilo predkladanie nových projektov?

- V rámci 4. výzvy predkladania projektov, ktorá bola uzatvorená 2. novembra 2010, sme predložili celkovo šesť projektov na odkanalizovanie sídel s viac ako 10 tisíc ekvivalentnými obyvateľmi, konkrétne ide o projekty týkajúce sa odkanalizovania v aglomerácii Rožňava - mestská časť Nadabula, Rožňavská baňa, ďalej Trebišov - odkanalizovanie ulíc a rozšírenie kapacity ČOV, projekt Stropkov, Krušinec, Tisinec - kanalizácia, projekt Bardejov - kanalizácia, ako aj projekt Komárany, Nižný Kručov - kanalizácia. Posledným z tohto radu projektov je Revúca - mestská časť Revúčka, splašková kanalizácia.

Ide o tzv. malé projekty. V hre je však aj jeden veľký...

- Je to projekt Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie obcí v mikroregióne Bodva. Je to projekt za 60,198 mil. eur a ako tzv. veľký projekt v hodnote nad 50 mil. eur podlieha schvaľovaniu v Bruseli. Na príprave tohto projektu intenzívne pracujeme, na ministerstvo životného prostredia sme predložili žiadosť o pridelenie prostriedkov. Keď budeme mať všetky stavebné povolenia, budeme môcť projekt v definitívnej verzii predložiť na schválenie jednak na ministerstvo a jednak do Bruselu. Aj pri tomto projekte nám skrížili cestu majitelia pôdy - špekulanti, ktorí žiadajú štyrikrát viac ako je cena stanovená znalcom. A problémy máme aj s cirkvou.

Je to momentálne jediný veľký projekt?

- Áno, nateraz je jediný. Nielen o tomto, ale hádam o všetkých našich projektoch však platí, že ich schvaľovaniu do značnej miery bránia fahalice okolo pozemkov. Jednak sú to tí známi špekulanti, ktorí za maličký kúsok pôdy nevedia čo pýtať a jednak sú to obštrukcie Slovenského pozemkového fondu (SPF). Aby sme si rozumeli, na Slovensku je veľa pozemkov, ktoré nie sú vysporiadané alebo ich

vlastníci sú neznámi a patria fondu a ten je povinný konať. Kvôli superprešlapom z minulých rokov však boli akékoľvek prevody pozemkov zo strany SPF pozastavené.

Určite máte na mysli kauzy typu Veľký Slavkov a niektoré ďalšie.

- Samozrejme. Verím ale, že nová vláda dá tieto veci čo najskôr do poriadku.

Hovoríte, že schvaľovanie projektov do značnej miery brzdia špekulanti vlastníci neraz len jeden dva metre štvorcové. Otázka znie, či z tohto pohľadu je rozdiel povedzme medzi juhovýchodným Zemplínom, kde to svojho času azda najviac vyskočilo, alebo údolím Bodvy či pozemkami kdesi za Bardejovom?

- Rozdiel? Ani nie. Ľudia sú všade rovnakí a špekulanti sa nájdu v každom regióne.

Vráťme sa k projektu mikroregión Bodva. V akom časovom horizonte by mohol byť schválený?

- Som optimista a verím, že ak všetko dobre pôjde a podarí sa nám získať všetky stavebné povolenia, na jar už by sme mohli projekt v konečnej podobe predložiť na schválenie.

Pre úplnosť by som ešte spomenul, že v rámci švajčiarsko-slovenskej spolupráce pripravujeme projekt kanalizácia obcí Sveržov, Tarnov, Rokyty za 6,825 mil. eur. Projekt sme predložili v štádiu územného rozhodnutia, po schválení bude samotný projekt, ako aj jeho realizácia financovaná švajčiarskou stranou a z prostriedkov štátneho rozpočtu SR. Koordinátorom prípravy projektu je Úrad vlády SR.

Hovorí sa, že pokiaľ ide o schvaľovanie projektov, veľa závisí od rozhodnutia úradníkov v Bratislave, často od ich ľubovôle.

- Keď projekty predkladáme, sme presvedčení, že sú dobre a bezchybne spracované. To, či budú aj schválené, vždy závisí od komisie, ktorá o nich rozhoduje. Komisia občas niečo nájde, ale často sú to len drobné formálne blšky.

Zrejme nie nadarmo sa hovorí, že z Bratislavy všetko inak vidieť...

- Žiaľ, aj ja mám niekedy pocit, že z Bratislavy je na východ predsa len trochu ďaleko. (fur.), Foto: archív redakcie

KAUZA: Ako sa z prístroja na ovplyvňovanie vodomeroch vykl'ula mačka vo vreci

Čistá krádež na druhú...

*Dvojica mladých technikov po trojročnom úsilí vyvinúť zariadenie na ovplyvnenie elektro-
meru, plynomeru a vodomeru dotiahla tento projekt do konca iba v rovine „úspory“ vody. Ponúkame Vám bezkonkurenčné zariadenie na „úsporu“ vody vo Vašich bytových jednotkách revolučnou technológiou elektromagnetického vlnenia na princípe MR (magnetickej rezonancie používanej v zdravotníctve). Veríme, že toto zariadenie Vám bude slúžiť roky a Vám sa takto investované finančné prostriedky vrátia vo veľmi krátkom čase.“*

Tento text možno už niekoľko mesiacov nájsť na úvodnej webstránke firmy **vodazdarma**. Medzitým sa aj v poštových schránkach obyvateľov niektorých východoslovenských miest objavila ponuka priam zá- zračného zariadenia, ktoré dokáže obalamu- tiť každý vodoměr.

Generálny riaditeľ a predseda predsta- venstva Východoslovenskej vodárenskej spo- ločnosti (VVS), a.s. Košice **Ing. Stanislav Hreha**: „Nemôžem to nazvať inak, len zlode- jina vody. Dostali sme informáciu, že firma vodazdarma ponúka na internete prístroj na spacifickovanie vodomeru tak, že sa nebude to- čiť, hoci voda bude tiecť. Všetci sme len ľudia a peniaze za chod domácnosti chceme ušetriť a keby niečo také bolo aj na elektrickú ener- giu, aj na plyn a teplo, bolo by to úžasné! Všet- ci by sme bývali zadarmo,“ **neodpustil si iro- nickú poznámku.**

„Tým chcem povedať len toľko, že veľa ľudí sa na reklamu nachytilo. Boli sme upozorne- ní, že v niektorých mestách dávajú do schrá- nok letáčky, na základe tohto letáčka sme si pozreli internetovú stránku, videli sme, že je tam naozaj propagovaný taký prístroj a že je to tam všetko podrobne popísané. Rozhodli sme sa na meno jedného nášho zamestnanca prí- stroj objednať,“ povedal generálny riaditeľ.

Vodazdarma: Všetko diskrétne

Na webstránkach firmy vodazdarma sa píše: „Vážená verejnosť! Pretože zaria- denie, ktoré ponúkame, nie je certifikované na žiadnom z európskych trhov a na dôva- žok treba povedať, že asi nikdy ani nebude, nakoľko odber vody takýmto spôsobom je neprípustný pre spoločnosť, z ochranných opatrení chrániacich zhotoviteľa predáva- ného zariadenia, vyhradzuje si právo prijímania objednávok iba emailom. Zasi-

lame diskrétne po Vašom potvrdení objed- návky.“

Ing. Stanislav Hreha: „Medzitým sme kontaktovali výrobcu našich vodomeroch s otázkou, či je vôbec možné takto spacificko- vať vodomery. Odpoveď znela, že nie je mož- né, aby nejaký prístroj vedel zastaviť naše vo- domery, ale keďže sa vraví, že čert nikdy nespí, tak sme si prístroj objednali. Poradili sme sa totiž aj so Slovenskou obchodnou inšpekciou a prokuratúrou, kde nám povedali, že by bolo dobré mať v rukách jeden taký prístroj.“

Veľa ľudí naletelo

Súčasťou webstránky firmy vodazdarma je aj článok nazvaný **História projektu**, v ktorom sa píše:

„Socialistické odbery vody po ovplyvnení vodomera magnetom nás viedli k domienke zhotoviť zariadenie ovplyvňujúce nové antimagnetické vodomery akejkoľvek metrologickej triedy. Po približne trojročnom úsilí sa nám v spojení s inžinierom A. K. podarilo vyvinúť zariadenie, ktoré máte možnosť využiť vo Vašej domácnosti.“

Ing. Stanislav Hreha: „Prístroj sme si objednali a prišiel nám magnet a kúsok drevka! Stálo to 35 eur. Myslíme si, že všetci, ktorí si objednali tento zázračný prístroj, boli v podstate podvedení. Na základe toho sme podali na prokuratúru trestné oznámenie. V kauze síce od začiatku vystupoval konkrétny páchatel', ale podľa nášho názoru to bol zrejme iba biely kôň... Polícia si dá tú námahu, aby vystopovala, kde vlastne tá firma sídli, kde reálne existuje a kto je za tým všetkým, lebo niekto tie peniaze musí preberať. Ide o 35 eur a pokiaľ máme dobré informácie, na ten podvod už veľa ľudí naletelo a prístroj si objednálo.“

Pozor, hľadá sa Osa!

Po údajnom akérovi celej kauzy pátrala TV JOJ, muža z Humenného, ktorý mal stáť za odosielaním balíčkov s magnetom a drevkom, síce našla, no hneď bolo jasné, že sám bol podvedený, a teda s najväčšou pravdepodobnosťou pôjde v kauze o bieleho koňa.

Medzitým sa na jednom z popredných slovenských inzertných portálov objavil inzerát tohto znenia: „**Predám zariadenie na „úsporu“ vody. Cena: 35,00 €. Ukážkové video na webe.**“ Inzerentom je údajný Milan Osa, priložený je emailový kontakt na firmu vodazdarma a odkazy na jej stránky, ale i na

portál YouTube, kde si ukážkové video s názvom **Novinka v šetrení vody za mesiac pozrelo vyše 6 tisíc návštevníkov.**

Ing. Stanislav Hreha: „Je síce pravda, že v liste priloženom k magnetu a kúsku drevka odosielateľ píše, že je to len na to, aby sa vyskúšalo, aký typ vodomera zákazník má. Osobne si myslím, že je to nezmysel a žiaden zákazník už od nich zrejme nedostal nič viac, veď ani v ich obchodných podmienkach nie je zmienka o tom, že najprv pošlú niečo na skúšanie.“

Bez poškodenia plomb

V prezentačnom videu firmy vodazdar-

ma je aj text, ktorý nasleduje po samotnej a to dosť podrobnej ukážke toho, ako zariadenie funguje. Text znie: „Takže už vám nič nebráni v „šetrení“ vody, a to bez zásahu do vodomera a bez poškodenia plomb.“

A ďalej, „naše bezkonkurenčné zariadenie pracuje spoľahlivo pri všetkých na trhu dostupných antimagnetických, ako aj bežných klasických vodomeroch všetkých metrologických tried. Zariadenie zasielame dobierkou po potvrdení objednávky.“

Za tým nasleduje upozornenie, že uvedená cena 35 eur je bez nabíjajúcich batérií. Zariadenie nápadne pripomína starú, no neošúchanú železničiarstvu vysielaciu.

Opäť inžinier Hreha: „Vrátim sa ešte k tomu odporúčanému vyskúšaníu, aký typ vodomera zákazník vlastne má. Skúšať s magnetom je totálny nezmysel. Dnes sú už takmer všetky vodomery dokonale antimagnetické a nedajú sa ovplyvňovať. Pokiaľ ide o staré vodomery, z tých naozaj niektoré boli bez antimagnetickej odolnosti, ale zdôrazňujem, že išlo o bytové vodomery. Inou kapitolou sú vodárenské, fakturačné vodomery, to sú tie veľké vodomery v šachtách a tie vždy boli odolné voči magnetom a nebolo a nie je možné ich obalamutiť! Myslím si, že skúšanie a zaslanie výrobného čísla a typu vodomera má byť len na ospravedlnenie toho, že zákazníka podviedli.“

Hlúposť a podvod storočia!

Z diskusií návštevníkov webstránky vodazdarma a portálu YouTube pod zverejneným ukážkovým videom:

■ Mne to funguje, ja som si to namontoval a ono to tak započítalo, že mi po odpočte stavu vody vrátili 1690,56 eur. Lebo mi to natočilo až do mínusu a tá vrtulka sa tak točila, že som ju použil na chladenie v klimatizácii.

■ Prokurátor si už mädli ruky.

■ Mokrobežné vodomery sú samá umelá hmota a osky sú vyrobené z farebných kovov, ktoré na magnet nereagujú.

■ Je to obyčajný primitívny a donebavolajúci podvod na majetku iných ľudí.

■ Tí, čo poctivo platia a šetria vodou, budú musieť zaplatiť za takýchto darmožráčkov a zlodejov, čo sa priznávajú iných. Želám Vám veľa úspechov pri podvádzaní a klamaní a ľúčim sa heslom: Všetko čo robíme, sa nám raz vráti aj s úrokom.

- Na východe Slovenska sa rozšíril podvod s predajom prístroja na „zaručené“ zastavenie vodomeroch. Prostredníctvom letákov tak údajne podvodníci nalákali už tisíce ľudí...
- Blbosť a podvod storočia! Ešte žiaden magnet nezastavil plastové vrtule na vodomeroch.
- Ja som si tento prístroj kúpil a odvtedy mám len tretinové účty za vodu. Minule som napustil bazén a vodoměr - čuduj sa svete! - nameral len 10 litrov. Odporúčam. Kto nevidel, neuverí.
- To zariadenie na videu je stará rádiostanica PR-31.
- Nič iné, iba podvod. Ak chcete šetriť vodou, tak si to kúpte. Iba sa poriadne obabrete, resp. vás poriadne obtiahu a potom si naozaj budete musieť našetriť iba na tej vode.
- Čistá krádež peňazí od susedov aj od vodární.
- Sprostá zlodejina!
- Dlho som sa tak dobre nezasmial. Bohužiaľ sa medzi nami nájdu ľudia, ktorí sa nechajú takto primitívne oklamať.
- Podvod ako hrom! Som zvedavý, ako dlho bude trvať, kým títo kvázi vedci budú na súde.

Iba totálne poškodenie

Podľa inžiniera Hrehu má VVS podobne ako aj ostatné **vodárenské spoločnosti** bohaté skúsenosti s tým, že zákazníci vodomery odmontujú a otočia alebo ich prevrtnajú a strčia tam napríklad špendlík alebo kliniec, aby sa to netočilo.

„To všetko poznáme, máme dôkladne zmapované, preštudované, ale tento najnovší prípad nás zaskočil. To je novodobé zlodejstvo, ale nejde tu o zlodejstvo našej vody, ale o to, že dotyční okrádajú ľudí, ktorí im naleytia na to, že vodoměr sa dá zastaviť. Ja hovorím, že sa nedá. Iba ak jeho poškodením. Totálnym poškodením.“

K celej kauze je ešte dôležité spomenúť fakt, že ide o navádzanie ľudí na čierny odber, ktorý je nelegálny.“

Pre úplnosť uvedme, aké sú vo svete „zaužívané“ pokusy o ovplyvňovanie vodomeroch.

rom. Okrem už spomínaného demontovania a fyzického otočenia vodomera o 180 stupňov, aby sa údaj o spotrebe nezvyšoval, ale naopak znižoval, sú to rôzne spôsoby mechanického pretáčania späť („pretáčanie počítadla do mínusu“), resp. pokusy o zastavenie počítadla nejakým ostrým predmetom. Ďalej sú to známe „metódy“ ovplyvňovania starých neantimagnetických vodomeroch tým spôsobom, že priložením **jedného alebo aj viacerých magnetov** sa naozaj ruší magnetické pole vo vnútri vodomera, čím môže dôjsť buď k trhavému chodu počítadla alebo aj k jeho úplnému zastaveniu, hoci turbínka sa stále otáča.

Treba zopakovať, že toto sa týkalo **starých vodomeroch** - odvtedy však výrobcovia úspešne čelia takýmto pokusom pomocou rôznych antimagnetických úprav, ktoré sa okrem iného prejavujú aj väčšou hrúbkou a najmä vyššou váhou vodomera.

A v tejto súvislosti aj jedna perlička - občanovi, ktorý si k vodomeru prikladal dvojice magnetov z rôznych strán a pod rôznym uhlom a skúšal chod počítadla zastaviť alebo aspoň spomaliť, sa stalo, že počítadlo zrazu urobilo trhavý pohyb, žiaľ, nie v tom správnom smere... Poskočilo dopredu a nešťastníkovi údajne načítalo **podstatne viac** ako reálne spotreboval.

Keď staniol nepomôže

V Česku boli pred rokmi zaznamenané viaceré pokusy o určité **fyzické roztiahnutie** celého telesa vodomera - o oddialenie počítadla od spodnej časti.. Týmto spôsobom sa u starších typov vodomeroch v niekoľkých prípadoch naozaj **podarilo prerušiť** kontinuálne načítanie spotreby vody. Dnešné moderné vodomery sú proti takýmto a podobným pokusom chránené rôznymi spôsobmi, napríklad poistným krúžkom, ktorý zaisťuje **veľmi tesné a presné prepojenie** spodného telesa vodomera s počítadlom.

A navyše tento krúžok umožňuje ľahké zaplombovanie vodomera lankom priamo cez spoj (záмок) tohto krúžku.

V médiách sa občas objavujú informácie aj o skutočne kuriózných pokusoch o ovplyvňovanie vodomeroch. Istý šikovník vychádzal

z predpokladu, že dnešný moderný vodoměr je vysokosofistikované a teda aj veľmi citlivé zariadenie, a preto spoluobčanom radil dôkladne ho obaliť staniolom, alobalom, papierom, handrami a podobne. Odôvodnil tým, že ak vodoměr bude dôkladne skrytý, nebude tak reagovať na vonkajšie podnety (svetlo - tma, teplota a tlak vzduchu, vlhkosť) a bude vraj aj menej merať...

Prípad je v rukách polície

Vráťme sa ku kauze firmy vodazdarma. Pozorný čitateľ si iste všimol, že tak ako v texte inzerátu, tak aj v textoch v ukážkovom videu sú všade tam, kde sa píše o úspore vody, o šetrení vodou, slová „šetrenie“ a „úspora“ v úvodzovkách. Tie úvodzovky by za určitých okolností mohli naznačovať istú recesiu a to, že aktéri to s tým spacificovaním vodomeroch možno ani nemysleli vážne... Avšak vážne to mysleli s tými, ktorí im naleteli a inzerovaný prístroj si objednali.

Hovorca Krajskej prokuratúry v Košiciach **JUDr. Milan Filičko** pre Vodárenské pohľady uviedol: „Môžem potvrdiť iba to, že sme zaevidovali trestné oznámenie Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti týkajúce sa ponuky „prístroja“ na ovplyvňovanie vodomeroch. Okresná prokuratúra Košice I trestné oznámenie odstúpila na priame vybavenie Policajnému zboru.“

Namiesto pointy

Vo svete a pomaly už aj na Slovensku je trendom diaľkové odčítanie vodomeroch. Výhodou je, že vodoměr a spotrebu u toho-kto-rého zákazníka môže systém sledovať on-line 24 hodín denne. Okrem množstva ďalších výhod to má aj takú, že systém by odhalil možné manipulácie s vodomermom alebo aj poruchu na vnútornom rozvode u zákazníka, o ktorej on sám ani nemusí vedieť. Vo všetkých takýchto a podobných prípadoch systém okamžite upovedomí dispečing vodárenskej spoločnosti. Prekážkou masovejšieho rozšírenia systémov diaľkového odčítania je nateraz ich vysoká cena, ktorú zákazník musí zaplatiť.

(fur.)

Foto: archív redakcie

Šampiónov Jozefa Kačmára a Jána Vašičkanina
vysielajú na tie najzložitejšie poruchy

Vodárenstvo ide neustále dopredu, nemožno stáť na jednom mieste

Obidvaja svoj život zasvätili vode a všetkému okolo nej. Jozef Kačmár (43 rokov) i Ján Vašičkanin (35 rokov) sa vyučili v kedysi známom vodárenskom učilišti v Prešove a hneď po skončení školy nastúpili do bardejovského závodu bývalých VVaK ako prevádzkoví montéri vodovodov a kanalizácií. „Ani si neviem predstaviť, že by som robil niečo iné,“ hovorí Ján Vašičkanin.

môcky čo aj ostatní a ich jediným privilegiom, ak to môžem takto nazvať, je to, že ich ako najlepších montérov zväčša nasadzujeme na tie najťažšie poruchy. Takže žiadne výhody, ale tá najzložitejšia robota. Lebo vo vodárenstve platí, že nie je porucha ako porucha. Niektoré sú ozaj komplikované.“

Po chvíľke mlčania to dopovie: „Robota ma baví, je zaujímavá, lebo nie je jednotvárná. Vodárenstvo totiž ide stále dopredu, sú tu nové materiály, nové typy tvaroviek, nové technológie, stále sa musím niečo učiť.“

Jeho kolega, ktorý je trochu starší a aj si viac toho pamätá, sa iba pousmeje a dodá, že len s konope, kladivom a hasákom si vodár dnes už nevystačí. „Nemožno zostať stáť na jednom mieste. Aj preto je dobré, že sa robia vodárenské súťaže, tam sa tiež veľa učíme, spoznávame nových ľudí, rozprávame sa, my niečo odkukáme od iných, iní zase niečo od nás.“

Priamym nadriadeným Jozefa Kačmára a Jána Vašičkanina je Ing. Stanislav Ševčík, vedúci Strediska služieb a pomocných činností v Bardejove. Obidvoch hodnotí ako výborných pracovníkov. „Sú to veľkí profesionáli, ktorí už v živote i vodárenstve niečo okúsili. A musím to tak povedať, hoci zďaleka nie sú v mojom stredisku najstarší. Veľa toho prežili priamo v teréne i na súťažiach,

ale samozrejme, okrem nich máme veľa ďalších skúsených a zanietených vodárov.“

Majú aj výhody? A aké!

Obaja pracovníci sú podľa inžiniera Ševčíka pevnou súčasťou kolektívu. Aj keď toľkokrát už zvíťazili vo vodárenských súťažiach, nad ostatných sa nevyvyšujú. „Sú svedomití, snažia sa odvieť svoju prácu čo najzodpovednejšie. Pre celý náš závod, pre mňa ako vedúceho strediska i pre majstrov, sú zárukou kvalitnej roboty.“

Nedá sa neopýtať sa, či ako víťazi toľkých súťaží zručnosti nemajú v kolektíve nejaké zvláštne výhody a privilegované postavenie. Či nezískavajú bonusy navyše - len kvôli súťažiam, ktoré bardejovskému vodárenstvu už roky robia dobré meno.

„Výhody?“ inžinier Ševčík sa zatvári viac ako prekvapene.

„Materiálne výhody žiadne, dostávajú presne to isté vybavenie, tie isté pracovné po-

Manželka frflala, už nefrle

V rozhovore s víťazmi vodárenských súťaží nemôžeme obísť ani ich rodiny.

J. Kačmár: Pochádzam z Maľcova, kde aj dodnes bývam. Som ženatý, mám dvoch synov - Tomáša a Dominika a najmladšia je 10-ročná dcéra Stanka. Naša robota je taká, že ak niekde praskne, treba ísť, či sú Viano-

ce alebo Veľká noc, ale rodina to chápe. Žena spočiatku frflala, keď náhle zazvonil telefón a začal som sa obliekať, ale stalo sa, že aj u nás v dedine bola porucha, nemali sme vodu, museli sme ju nosiť vo vedrách. Povedal som jej, vidíš, vždy keď mi zavolajú, to znamená, že niekde prasklo a nemajú vodu... Odvtedy už nefrfla.

J. Vašičkanin: Pochádzam a aj dodnes bývam v obci Kobylky. Aj ja som ženatý, máme

dve deti - 11-ročnú Anetku a 9-ročného Jan-ka. Čo sa týka mojej roboty, manželka si už zvykla na to, že vodárčina si žiada celého človeka. Že keď je porucha, musím ísť, hoci sme mali na víkend naplánovaný iný program.

Obaja zdôrazňujú, že najväčším pomocníkom vodára je rodina, ktorá ho podrží. A naopak, jeho najväčším nepriateľom je zima a vlhko. V lete je to ešte ako-tak, lebo aj keď sú vyše 30-stupňové horúčavy, s krompáčom v ruke sa dá pracovať, lebo vo vode sa dá vždy dobre ochladiť. Horšie je keď príde zima, mráz, víchrica, sneh a ľad. Keď prituhne a staré liatinové potrubia začnú praskať...

„Zima je to najhoršie v našej práci. Je päť-násť stupňov pod nulou, fučí silný severák a my stojíme vo vlhkej rozkopanej jame. To je presne to, čo sa najviac odráža na zdraví vodárov - vlhko v tej studenej jame,“ zhodujú sa tí, pre ktorých je už vodárenstvo osudom.

Na robotu sú vraj veľmi dobre vybavení, čo sa týka pracovných prostriedkov a zariadení, len to obutie by mohlo byť lepšie. „Potrebovali by sme dva páry pevných topánok - do suchej i mokrej zimy. V tých filcových, aké teraz máme, sa v takých podmienkach naozaj nedá robiť.“

Ďalšie dvojice sa už nenašli

Kolektív Strediska služieb a pomocných činností v Bardejove je dobrý a vskutku zohratý, ale ruku na srdce - neškrie ostatných, že stále iba tí istí dvaja súťažia a vyhrávajú? Možno aj trochu škrie...

„A nielen trochu!“ namiesto Jozefa Kačmára a Ján Vašičkanina to nahlas povie ich vedúci. „Chcel som byť spravodlivý a demokratický a vymysleli sme to tak, že nech sa navzájom vyberú dvojice, urobíme vnútrozávodnú súťaž a tí, ktorí vyhrajú, pôjdu reprezentovať závod.“

Spočiatku vraj bolo veľa rečí, sľubov a až priveľa nadšenia, nakoniec sa reálne nik iný neprihlásil, takže zostali iba oni dvaja.

„Nelutujem, lebo ak to mám zosumarizovať, tak doposiaľ zvíťazili v medzizávodnej súťaži jedenásťkrát, raz boli druhí, na celoštátnych súťažiach šesťkrát získali prvenstvo ako montéri - jednotlivci a trikrát sme si odniesli palmu víťazstva ako kolektív. Okrem toho sa obidvaja zúčastnili aj na medzinárodnej súťaži v Brne - hoci boli vôbec prvýkrát súťažiť vonku, v nebyvalo silnej konkurencii obsadili 6. miesto,“ zdôrazňuje vedúci strediska.

Vzápätí dodá, že obaja robia dobré meno bardejovskému vodárenstvu nadväzujúce- mu na slávnu históriu verejného vodovodu, ktorý zásoboval obyvateľov slobodného kráľovského mesta už v roku 1423!

„Samozrejme, že nielen oni dvaja. Menovať by bolo treba aj Richarda Marchevského, ktorý na vodárenských súťažiach zožal úspechy ako pátrač. Mal by som spomenúť aj ďalších. Sú to naslovovzatí odborníci, no chýba im tá súťaživosť, teda to špecifické, čo Jozef Kačmár a Ján Vašičkanin majú navyše oproti ostatným.“

(fur.)

Foto: archív redakcie, VVS, a.s., závod Rožňava

Ing. Anna Frankovičová: „Projektanti nesedia len pri stole, ale berú aj gumáky a brodia sa premočeným terénom.“

Pred povodňami by sa dalo chrániť, chýbajú však peniaze

Je rodenou Košičankou, dcérou kedysi chýrneho novinára Michala Venglovského (zomrel v roku 1994). V Košiciach vyštudovala stavebnú priemyslovku (zameranie na vodné stavby) a v roku 1978 promovala na Stavebnej fakulte vtedajšej SVŠT v Bratislave - odbor vodné hospodárstvo. V tom istom roku začala pracovať vo Východoslovenských vodárňach a kanalizáciách (VVaK), n.p., - predchodca dnešnej VVS, a.s..

Volá sa Ing. Anna Frankovičová, v súčasnosti je vedúcou útvaru projektovania a rada rúca mýtus o tom, že práca projektanta je suchopárna a nezáživná úradnícka robota pri stole, počítači a šálke kávy.

„Omyl!“ zdôrazní a po chvíľke dodáva: „Možno sa nájdú aj takí projektanti, ktorí naprojektujú stavbu bez toho, aby fyzicky boli prítomní na mieste, kde bude stáť. Určite sú aj takí... Ale ani ja, ani moji kolegovia k nim našťastie nepatríme. Až pričasto si nťahujeme gumáky alebo vibramky a terén aj niekoľkokrát krížom-krážom poctivo prejdeme. Za každého počasia.“

Ako hovorievajú, musia mať terén v oku, v rukách i nohách. Bez toho to vraj nejde.

A neplatí to len o nových stavbách, ale aj o opravách a rekonštrukciách. Napríklad aj o poškodených vodovodných či kanalizačných potrubíach, vodojemoch, prečerpávacích staniciach, zhybkách a mnohých ďalších objektoch, ktoré padli za obeť tohtoročným povodňam.

To všetko treba fyzicky do detailov prejsť, aby sa mohla vypracovať projektová dokumentácia pre rekonštrukcie a opravy.

Slovo má projektant Ing. Juraj Mohler: „Dost' nás zamestnávajú dôsledky povodní a riešime ozaj tie najhorúcejšie havarijné sta-

vy, napr. vodovod v obci Kružlov - robíme tam kompletnú rekonštrukciu.“

Povodňami zničených objektov je podľa vedúcej útvaru veľa, veľmi veľa.

„V Kráľovskom Chlmcí sa po záplavách prepadol na Dobranskej ulici 30-metrový úsek cesty a následne sa prelomilo kanalizačné potrubie s profilom 1600 milimetrov, kto-

ré je hlavným privádzačom do čistiarne odpadových vôd. V Čiernej nad Tisou nám povodeň poškodila 800-milimetrové kanalizačné potrubie, ktorým sa odvádzajú odpadové vody zo sídliska Družba. Spomeniem aj Nižnú Myšľu a mediálne známe kontajnerové domy, pre ktoré zasa treba zabezpečiť prívod pitnej vody.“

Všetko je otázka peňazí

Tohtoročné povodne, ktoré zasiahli aj východné Slovensko vo viacerých vlnách, spôsobili v celej strednej Európe nedozerne škody nielen na majetku - vyžiadali si stovky ľudských obetí.

„Veľa sa dnes v médiách rozpráva o nutnosti protipovodňových opatrení. Na túto tému diskutujem s pracovníkmi štátneho podniku Slovenský vodohospodársky podnik. Aj oni si uvedomujú nutnosť týchto opatrení,“ vysvetľuje inžinierka Frankovičová.

Majú svoje plány a zámery, ale - ako hovorí - je to otázka peňazí. „Protipovodňové opatreniami by sa dalo veľa zachrániť, žiaľ, všade chýbajú financie.“

Každá vláda rada hovorí o protipovodňových opatreniach, ale ani jedna ešte na ne nenaškrabala dosť finančných prostriedkov. „Ale týka sa to aj vodárenských spoločností. Aj našej, aj tých ostatných. Vodárenské spoločnosti by v tomto smere mohli ozaj veľa urobiť, ale peniaze zúfalo chýbajú aj nám.“

Množstvo organizačných zmien

Projekčné zložky niekdajších VVaK, n.p., prešli mnohými zmenami. „Pamätám si časy, keď nás bolo aj vyše päťdesiat, samozrejme, s dnešným stavom sa to nedá porovnať, keď vtedy neboli počítače, ale bola zriadená funkcia žien - kresličiek, ktoré všetko ručne a veľmi pracne načisto prekresľovali z mapových podkladov.“

Významným medzníkom bol rok 1996, keď z istých personálnych dôvodov bola projekcia zrušená. „A mne napríklad bolo ponúknuté miesto na právnom oddelení,“ objasňuje inžinierka Frankovičová.

Ale aké to bolo miesto! Mala vraj chodiť vymáhať pohľadávky od neplatičov.

„Nebolo to nič pre mňa a tak som z vodárni radšej odišla. Krátko na to mi zavolať, že vraj prišli na to, že zrušenie projekčnej zložky bol veľký omyl, idú ju obnoviť a potrebujú projektanta s pečiatkou odbornej spôsobilosti.“

A tak sa vrátila. Medzitým nasledovali ďalšie organizačné zmeny. Bolo ich neúrekom.

„Súčasný stav - v podstate od roku 2002, ktorý sa po transformácii preniesol aj do nástupníckej akciovej spoločnosti, je taký, že projekcia je samostatným útvarom, pod ktorý však z neznámych dôvodov už nespadá predprojektová príprava ani rozpočtári, čo je podľa mňa jedno veľké mínus.“

Široká paleta činností

Útvar sídli v Košiciach i v Prešove. Je to jedna zložka, ani jedni ani druhí nemajú ani zvláštne kompetencie ani privilégia. Je to z dôvodov, aby projektanti, ktorí sú z Prešova, nemuseli denne dochádzať do Košíc. „Radšej nech ten čas, ktorý by strávili cestovaním, venujú užitočnejšej robote. U nás jej máme vyše hlavy,“ prízvukuje vedúca útvaru.

Ako zdôrazňuje, hlavným projektantom - špecialistom prešovského pracoviska je Ing. Juraj Mohler. Je tam s ním aj jeho man-

želka Jarmila. „Ako môžu spolu robiť na jednom pracovisku, to mi nejde celkom do hlavy, ale dôležitý je výsledok práce. A ten je perfektný.“

Vypracovanie projektovej dokumentácie pre plánované stavby, či už nové alebo rekonštrukcie, ale aj práca mimo plánu, kedy treba aktuálne reagovať na ničivé následky povodní, to je len jedna stránka práce útvaru projektovania. Tou ďalšou je kontrola projektových dokumentácií z fondov EÚ od samého začiatku až po výsledný efekt - pospracované projekty. To je však taká obsiahla téma, že by vystačila na samostatný článok.

Treba však spomenúť aj tretiu kapitolu v činnosti útvaru, ktorou je tvorba stovák prevádzkových poriadkov. Pri spracovaní jedného z nich sme zastihli projektanta Ing. Dušana Leša. „Prevádzkový poriadok, to je v podstate taký manuál, v ktorom sa píše, ako sa má ten-ktorý verejný vodovod obsluhovať. Ale to isté platí aj pre verejnú kanalizáciu.“

Na otázku, či to nie je jednotvárna, únavná a neustále sa opakujúca robota, veď vodovod ako vodovod, inžinier Lešo odpovie takto:

„Ani nie. Každá obec má totiž svoje, ja tomu hovorím maniere, ale samozrejme mám na mysli isté špecifiká - každá obec má napríklad iný terén, iný svah. Keď je rovina, musí tam byť čerpacia stanica, aby tlačila vodu do vodojemu. Keď je zasa veľký kopec, musia byť na sieti redukčné ventily, aby sa tlak zredukoval a neroztrhlo potrubie.“

Všetky tieto, ale i mnohé ďalšie okolnosti sa musia do prevádzkového poriadku zapracovať.

Potrebné sú vedomosti i nápady

Útvar má v súčasnosti 11 pracovníkov vrátane vedúcej, z toho deväť s vysokoškolským a dvaja so stredoškolským vzdelaním. Ale podľa vedúcej útvaru aj tí dvaja robia kvalifikovanú robotu - jedna pracovníčka má na starosti administratívne práce, rozmnožovanie a poštu, ale aj sama projektuje, najmä menšie stavby. Druhým stredoškólakom je Jaroslav Pačut - je to samostatný projektant a zástupca vedúcej.

„Už v úvode som povedala, že často chodíme do terénu, brodíme sa územím, ktoré bolo postihnuté povodňami alebo chodíme preskúmať terén, kde má vyrásť nová stavba a chodíme tam aj keď je blato, sneh, fujavica, to všetko je pravda, ale naša hlavná práca, to je predsa len myšlienková, tvorivá činnosť.“

A čo sa týka technického vybavenia, na prácu sú vynikajúco vybavení.

„Používame americký AutoCAD, čo je špičkový softvér pre projektantov, konštruktérov, architektov a dizajnérov, ale ja si aj tak myslím, že len samotný softvér nestačí. Najprv treba veľa študovať, mať množstvo informácií, vedomostí a dobrých nápadov a softvér to už dotiahne do konečnej podoby,“ poznamenáva inžinierka Frankovičová.

Softvér-nesoftvér, robota je náročná a ťažká. „V tejto súvislosti mi nedá nespomenúť napríklad inžiniera Michala Jedináka. Je mladý, ambiciózny, pred nami staršími má výhodu v tom, že sa perfektne vyzná v počítačoch a nedávno si urobil aj skúšky z požiarnej ochrany. Keď potrebujeme niečo naprojektovať v tejto oblasti, už sa nemusíme obracať na cudzie subjekty. Vystačíme si sami.“

Ono je to naozaj tak, že projektant musí veľa študovať, stále sa učiť niečo nové. Na slová vedúcej prikyvujú jej kolegovia. Trvajú na tom, že ten, koho to nebaví, nemôže robiť projektanta a radšej sám utečie.

Chamtivosť je nekonečná

„Využijem ešte príležitosť a posažujem sa. Situácia je taká, že niektoré podzemné vodojemy kapacitne nestačia a potrebovali by sme ich trochu rozšíriť, čiže zväčšiť ich akumuláciu,“ týmito slovami načala inžinierka

Frankovičová ďalšiu - a nie celkom príjemnú tému.

Podľa jej slov však nejde však o žiadne veľké investičné zámery a doslova ide o niekoľko metrov štvorcových pôdy.

„Tu však narážame na prekážky zo strany majiteľov pozemkov - špekulantov, ktorí za jeden - dva metre štvorcové pýtajú priam astronomické sumy. O tom sa už vo Vodnom žurnáli viackrát písalo, ale treba to zopakovať. Viete, ľudská chamtivosť je naozaj nekonečná.“

Dvaja projektanti v rodine, to stačí!

Hlboko pohrúženého do práce na chvíľku vyrušíme Ing. Jána Hancára. Pýtame sa na šéfkú - aká je? Prísna? A či svojich podriadených zbytočne nesekuruje. „Je v pohode. Taká ľudská,“ dostáva sa nám odpovede. „Radšej to tam nepíšte, aby si nemyslela, že stále ju len chválime,“ pridáva sa ďalší kolega.

Ale vedúca útvaru je naozaj vodárka a projektantka telom i dušou. Dáva iskru celému kolektívu. Bež nej by to nešlo.

„Môj manžel je tiež projektant, ale nashťastie nerobí u nás. Je sám sebe pánom, je súkromný podnikateľ. Máme jednu dcéru, volá sa Lucia.“

Je tiež projektantkou? - neodpustíme si otázku. „Kdeže! Dvaja projektanti v rodine, to stačí!“ inžinierka Frankovičová sa chytí za hlavu a potom už len prezradí, že ich dcéra, keď od detstva videla, koľko sa jej rodičia po nociach natrápia kreslením, rozhodla sa, že nepôjde v ich šľapajách. Vyštudovala biológiu - vedecký smer na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ.

(fur.)

Foto: archív redakcie

Horúce otázky:

Otázka pre generálneho riaditeľa VVS, a.s. Košice Ing. Stanislava Hrehu od kolektívu pracovníkov útvaru projektovania:

„Či sa neuvažuje o organizačnej zmene, aby predprojektová príprava a rozpočtári boli opäť súčasťou nášho útvaru, kam aj organicky patria? Bolo by to logické a vždy v minulosti to tak aj bolo.“

O zmenách v organizačnej štruktúre sa zatiaľ neuvažuje, pretože aktuálny model je vyhovujúci.

Ing. Stanislav Hreha
generálny riaditeľ a predseda predstavenstva VVS, a.s.

Vtip

Pomôcky: IPSO	Fulbal, klub v Eidhovene	Cudzie ženské meno	Kráčam	Pomôcky: AGE, ABER	Podrad. spojka	Lahodný nápoj (kníž.)	Nemecká spojka (ale)	Nekľuve	Technická kontrola	 <p>Voda je najvzácnejšia tekutina - zistíte to až...</p> <p>(pokračovanie v tajničke)</p>			
Predložka (6. pád)				Milenec									
Úsudok				Český spevák Rieka v Čechách									
1. časť									501 v Ríme				
Pomôcky: TRAPP, INA	Španielska vychovávateľka	Osobné zámeno Starogrécky kráľ			Značka pracieho prášku	Dynastia, pokolenie Podrad. spojka (hoci)				 <p>Voda je najvzácnejšia tekutina - zistíte to až...</p> <p>(pokračovanie v tajničke)</p>			
Kancelárska skratka			Práca, po angl. Vzácný plyn				Bizmut (zn.) Bohatstvo (čes.)						
2. časť									Samého (lat.) Robiť, po maď.				
Vek (angl.)				Hodina (tal.) Časť tváre			Český futbalista Rieka v Poľsku						
Pomôcky: TEDD	Elektrický nabitý atóm Duša v Egypte				Má dovolené Sodík (zn.)				Severan Autonómna oblasť	 <p>Voda je najvzácnejšia tekutina - zistíte to až...</p> <p>(pokračovanie v tajničke)</p>			
Súhrn pravidiel						Hlodavec so vzácnou kožušinou							
Mesto v záp. Čechách			Zvratné zámeno			3. časť							

VVS, a.s. ponúka na predaj **ŠACHTY** za najlepšie ceny na trhu!

VODOMERNÉ PLASTOVÉ ŠACHTY

Priemer 1000 mm

288,00 € (vrátane DPH)

Priemer 1200 mm

454,70 € (vrátane DPH)

KANALIZAČNÉ ŠACHTY

Rôzne druhy podľa rozmerov

od 144,00 € (vrátane DPH)

Predaj aj na splátky!

AKCIA
neprehliadnite!!!

Bližšie informácie na call centrách.

Zákaznícke centrá	Tel. č. na Call centrum:
Bardejov	054/7864777
Humenné	057/7870777
Snina	057/7870777
Košice	055/7952777
Moldava nad Bodvou	055/7952777
Michalovce	056/6810777
Sobrance	056/6810777

Zákaznícke centrá	Tel. č. na Call centrum:
Prešov	051/7572777
Rožňava	058/4824777
Revúca	058/4824777
Svidník	054/7865777
Trebišov	056/6712777
Kráľovský Chlmec	056/6712777
Vranov nad Topľou	057/4871777

Prípojka za 1 EUR

PREČO SA NAPOJIŤ
NAPOJIŤ NA VEREJNÝ
VODOVOD ALEBO VEREJNÚ
KANALIZÁCIU PRÁVE TERAZ?

Bližšie informácie na call centrách.

Pretože v rámci projektu Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. „PRÍPOJKA ZA 1 EUR“ za kúpu vodovodnej plastovej a kanalizačnej revíznej šachty a za montáž prípojky zaplatíte len 1 EUR.

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.

generálne riaditeľstvo, Komenského 50, 042 48 Košice, Slovenská republika,

Tel.: +421 55/792 41 11, Fax: +421 55/7924 660, 7924 662

E-mail: zakaznik@vodarne.eu

www.vvs-as.sk, www.vodarne.eu

Prinášame Vám to najcennejšie...